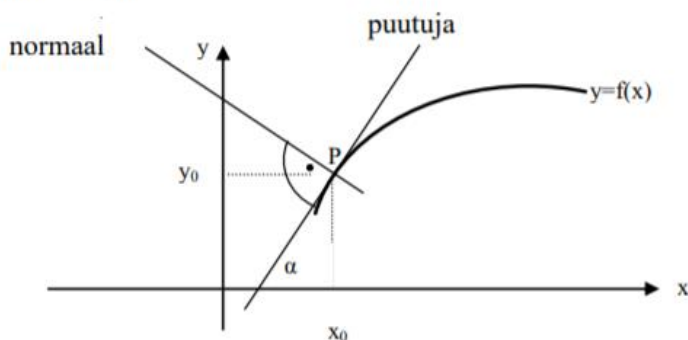

FUNKTSIOONI TULETISE RAKENDUSI

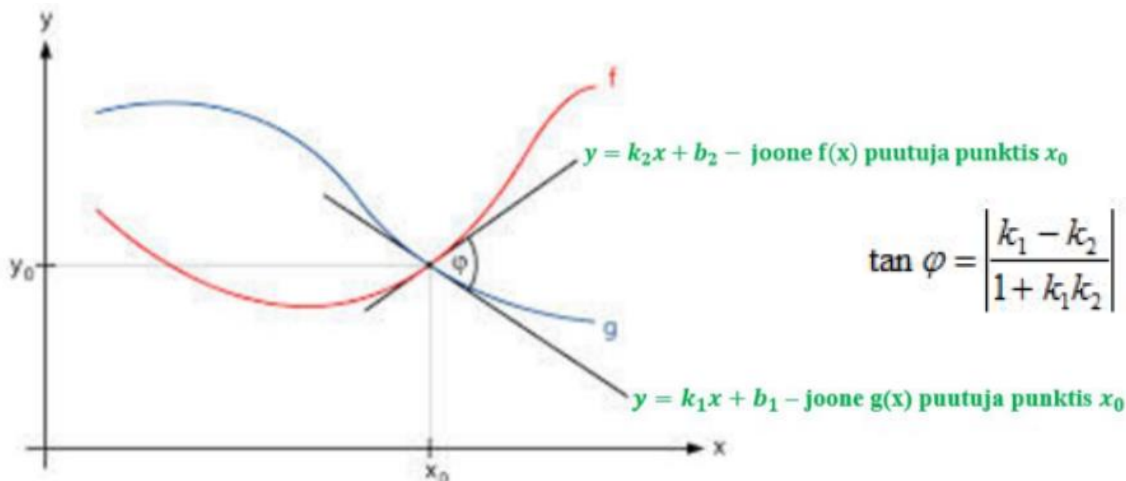
I Tuletise geomeetiline tähendus.

Puutuja võrrand $y - y_0 = f'(x_0) \cdot (x - x_0)$, kus puutuja tõus $k = f'(x)$ ja puutepunkt on $P(x_0; y_0)$.

Normaali võrrand $y - y_0 = -\frac{1}{f'(x_0)} \cdot (x - x_0)$, kus puutuja normaali tõus on $-\frac{1}{f'(x)}$ ja normaal läbib punkti $P(x_0; y_0)$.

Nurk kahe joone vahel: Kahe joone lõikenurgaks nimetatakse nende joonte lõikepunktis võetud puutujate vahelist nurka.

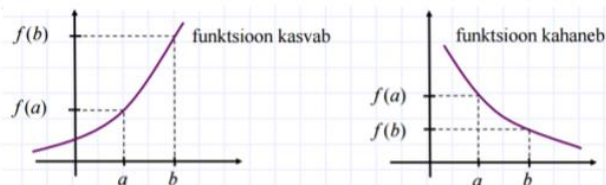

II Tuletise füüsiline tähendus

$$v(t) = S'(t)$$

$$a(t) = v'(t) = S''(t)$$

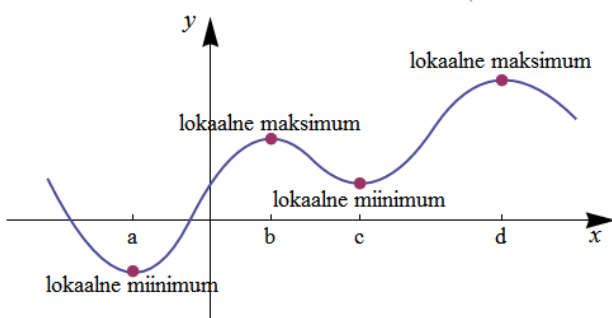
III Funktsiooni kasvamis- ja kahanemispirkond, lokaalsed ekstreemumid

Kui funktsioon on diferentseeruv antud vahemikus (st. graafik omab puutujat selles punktis) ning

- tuletis on positiivne s.t. $f'(x) > 0$, siis funktsioon on **kasvav** antud vahemikus;
- tuletis on negatiivne s.t. $f'(x) < 0$, siis funktsioon on **kahanev** antud vahemikus;
- tuletis on null s.t. $f'(x)=0$, siis funktsioon on konstantne.

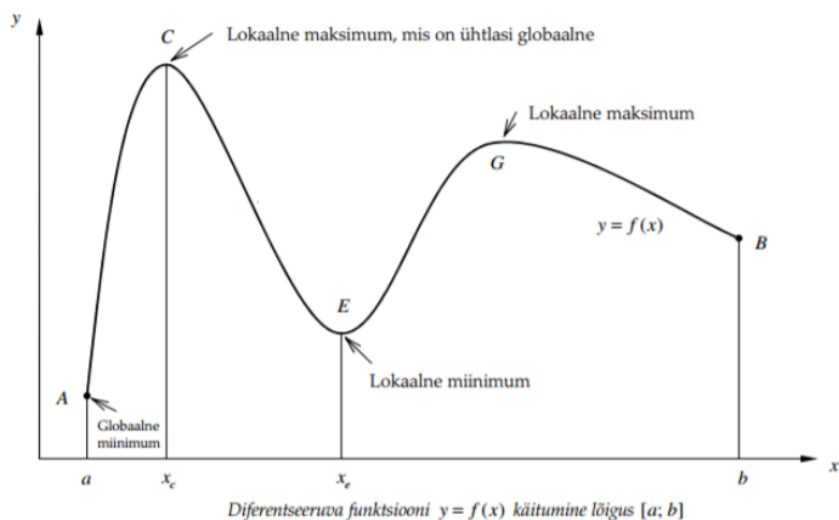
IV Funktsiooni lokaalsed ekstreemumid (lokaalne miinimum ja lokaalne maksimum)

Punktis a , kus $f'(a) = 0$, on funktsioonil $f(x)$

- lokaalne miinimum, kui $f''(a) > 0$,
- lokaalne maksimum, kui $f''(a) < 0$.

V Funktsiooni **globaalsed** ekstreemumid (suurim ja vähim väärtus **lõigul**)

Kui otsitakse funktsiooni ekstreemumit mingil **lõigul**, siis peab lisaks nendele argumendi väärtustele, mis on saadud võrrandi $f'(x) = 0$ lahendamise teel ja nendele argumendi väärtustele, mille korral tuleb ei ole määratud vaatlema ka **lõigu otspunkte**.

Kõigi saadud argumendi väärtuste korral arvutatakse vastavad funktsiooni väärtused ja **valitakse** nende hulgast vastavalt vajadusele kas suurim või vähim.